

maaske mange Gange vil være den heldigste Løsning. Det har vist sig Gang paa Gang, at store sociale Spørgsmaal i alt Fald til at begynde med kan finde en god Løsning ad privat Vej. Jeg behøver blot at pege paa Epileptikerspørgsmaalet; Epileptikerhjælpen ydes herhjemme i Øjeblikket saa godt som udelukkende ved det private Initiativ, og man er ad den Vej kommet ret langt frem. Det skulde glæde mig, om det private Initiativ, naar disse Lovforslag er gennemførte, vilde sige, at naar der nu kan ydes Invalider en Pengehjælp paa 800 Kr. aarlig, og der samtidig ydes Tilskud til Afholdelsen af de særlige Udgifter til vedkommendes Kur og Pleje, vil det være muligt for det private Initiativ paa Grundlag deraf at løse dette Spørgsmaal om Sygehjem, som jeg indrømmer, man ikke kan afvise. Men i øvrigt er jeg af den Overbevisning, at hvis disse Lovforslag, hvad jeg haaber, vedtages, i alt Fald i deres Hovedprincipper, saaledes som de her foreligger, til den Tid, som der udtales Haab om i den sidste Paragraf, altsaa inden Udgangen af Juni Maaened. A., saa vil vi derved have gjort et overordentlig stort Fremskridt herhjemme, et Fremskridt, som jeg tror vil bringe os fuldt paa Højde med ethvert andet Land.

Og hvis man saa til Slutning vilde spørge om, hvorvidt vi økonomisk set magter det, maa jeg her have Lov til at henvise til, at den højtærede Finansminister baade ved Finanslovsforslagets første Behandling og senere, da han fremsatte Lovforslaget om Førlængelse af de midlertidige Skattelove, udtrykkelig pegede paa, at Hensynet til de Udgifter, som disse sociale Love antagelig vilde medføre, var medindbefattet i de økonomiske Overvejelser, som havde fundet Sted indenfor Ministeriet.

Borgbjerg: De tre Lovforslag, der er opførte paa Dagsordenen, kan vi jo behandle under eet, og den ærede sidste Taler, Venstres højtærede Ordfører (Hege-lund-Lange), har udtalt sig om dem alle tre, baade deres Principper og adskillige Enkeltheder i dem. Vort Parti vil i Overensstemmelse med dets tidligere Praktiks angaaende disse Spørgsmaal dele Arbejdet saaledes, at jeg særlig beskæftiger mig med Invalidforsikringen og min Kollega Valdemar Olsen med Sygekasselovforslaget og Lovforslaget om Ændringer i Fattiglovens § 63.

Jeg maa dog begynde med nogle en-

kelte almindelige Bemærkninger vedrørende hele dette Lovgivningskompleks. De Mennesker, som disse tre Lovforslag tilsigter at hjælpe, Arbejdsinvaliderne og de kronisk syge, er vel nok nogle af vore ulykkeligst stillede Medborgere. Naar Arbejdsinvaliderne ikke er blevet Invalider gennem et Ulykkestilfælde under saadanne Forhold, at de falder ind under Ulykkesforsikringsloven, eller naar de ikke er blevet Invalider paa Grund af Alderdomssvækkelse og har en saadan Alder, at de kan faa Alderdomsunderstøttelse, hører de til de allerulykkeligste af vore Medborgere, og de har hittil i væsentlig Grad været henviste til Fattigvæsenet. Mange af dem lever under overordentlig usle Forhold, og de har ventet længe paa, at Lovgivningsmagten skulde gøre noget for dem. Den ærede sidste Taler nævnte, at Spørgsmaalet kom stærkt frem i den første Rigsdagssamling efter Systemskiftet i 1901—02 — ja, det var allerede rejst forinden —, idet der paa Venstres Initiativ blev nedsat et Udvalg til at overveje, hvad der kunde gøres i denne Sag. Men samtidig kom man ganske vist fra Venstres Side ind paa en Tanke, som efter min Mening har bidraget meget til at skyde det hele ud, har vanskeliggjort en Løsning og bidraget til, at disse daarligt stillede Mennesker har maattet gaa i de 20 Aar og vente paa, at der skulde gøres noget for dem. Jeg tænker her paa Folkeforsikringstanken, saaledes som særlig Hr. Jensen-Sønderup har ført den frem. Megen Tid er derved gaaet tabt, og Resultatet er blevet, at denne Tanke i den Udformning, hvori den gennem de mange Aar blev fremsat, nu er lagt til Side. Kommissionen arbejdede saa fra 1903 til 1914, men denne Folkeforsikringstanke blev imidlertid skudt saa stærkt frem, at den i Virkeligheden trak det hele ud og forhindrede Sagens Løsning. I 1917 indbragte vi fra socialdemokratisk Side i Overensstemmelse med den store Kommissions Mindretal et Forslag, der efter min Mening fremdeles angiver den simpleste Maade at løse hele Spørgsmaalet paa. Vort Forslag gik ud paa, at de, der blev gamle og ikke kunde klare sig selv, og de, der blev Arbejdsinvalid — forudsat, at de havde vist den Villie til Selvhjælp, der laa i, at de i 3 Aar havde holdt sig udenfor Fattigvæsenet —, skulde have af det offentlige, hvad der var fornødent til, at de kunde leve. Dette vilde være en jævn og simpel Løsning, men den kunde ikke gennemføres i den daværende Rigsdag og vil jo — det ved vi — heller ikke kunne gennemføres i den